

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет історії та філософії

Кафедра філософії

Силабус навчальної дисципліни

**ФІЛОСОФІЯ НАУКИ ТА ЕТИКА
НАУКОВЦЯ**

Рівень вищої освіти:	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань:	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки доктор філології
Спеціальність:	B11 Філологія
Освітньо-професійна програма:	«Філологія»
Семестр, рік навчання:	1 семестр, 1 рік
Статус дисципліни	Обов'язкова
Обсяг:	4 кредити ЄКТС, 120 годин, з яких: лекцій – 18 години, практичних занять – 14 годин, самостійна робота – 88 годин
Мова викладання:	українська
День, час, місце:	Відповідно до розкладу
Викладач:	Сергій Павлович ШЕВЦОВ , доктор філософських наук, професор кафедри філософії
Контактна інформація:	sergiishevtsov@onu.edu.ua
Робоче місце:	вул. Новосельського, 64, кафедра філософії
Консультації:	За затвердженим графіком
Передреквізити:	Загальне знання філософії
Постреквізити:	Підготовка здобувачів до самостійної наукової роботи.
Мета навчальної дисципліни:	роз'яснення філософських аспектів методології дослідження та етики науковця
Завдання навчальної дисципліни:	- сформувати уявлення щодо методології філософського та наукового дослідження; - проінструктувати, як проводити наукове дослідження; - сформувати уявлення щодо етики науковця.
Очікувані результати навчання:	У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен знати : - відмінність та подібність понять «наука» та «філософія», нормативний характер

	наукового знання; - предмет та специфіку філософії науки; роль методології та гіпотези у науковому пізнанні; - характер обґрунтування наукового знання, відмінність наукового знання від інших видів знання; - основні характеристики етики та етики науки; етичні норми етики науковця; - відрізняти етику дослідження від етики соціальної етики науковця. У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен вміти: - відрізняти науку від квазінауки та псевдонауки; - критично оцінювати та перевіряти методологію наукового дослідження; - розуміти зв'язок наукової методології з нормами етики; - визначати та формулювати етичні норми власного дослідження та власної поведінки
Зміст навчальної дисципліни:	Змістовий модуль 1. Філософія науки Тема 1. Що таке наука Тема 2. Філософські та наукові методи дослідження Змістовий модуль 2. Формування методології філософського дослідження Тема 3. Як проводити філософське чи наукове дослідження Тема 4. Філософська та наукова література Змістовий модуль 3. Етика науковця Тема 5. Метаетика Тема 6. Наукова етика.
Методи навчання:	1. Організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесно-інформаційні, наочно-евристичні, практично-репродуктивні, проблемні, частково-пошукові, дедуктивні, індуктивні; лекція, пояснення, робота з книгою. 2. Стимулювання навчально-пізнавальної діяльності: наукові дискусії, написання есе, статті; робота зі словником. 3. Контролю та самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: усне опитування, письмові роботи, контрольні, тестування самоперевірка, співбесіди.
Рекомендована література:	Основна 1. Антологія сучасної філософії науки, або усмішка ASIMO. За науковою редакцією В.П. Мельника та А.С. Синиці [пер. І. В. Грабовський, У. І. Луц, А.С. Синиця]. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 568 с. 2. Етичний кодекс ученого України / НАН України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09/conv?lang=ru#Text (дата звернення: 18.06.2020). 3. Про затвердження вимог до оформлення дисертації. Наказ від 12.01.2017. № 40. {Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-

	17#Text 4. Філософія науки / за ред. І. С. Добронравової. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2018. 255 с. 5. Шевцов С. П. «Інтеграція vs. диференціація у сучасній філософії науки.» Процеси інтеграції й диференціації в сучасному науковому та філософському знанні : колект. монографія / під ред. С. П. Шевцова. Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2022. С. 43–63. http://dspace.onu.edu.ua:8080/handle/123456789/36291 Додаткова 1. Європейський словник філософій: Лексикон неперекладностей. В 5 т. Київ: Дух і літера, 2009-2024. 2. Написання, оформлення та захист курсових і дипломних робіт. Методичні вказівки для студентів спеціальностей 032 Історія та археологія, 033 Філософія, 034 Культурологія / Факультет історії та філософії ОНУ імені І. І. Мечникова. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2019. 36 с. 3. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю. Київ : Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 628 с. 4. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / під загал. ред. Л. Губерського. 2-е вид., перероб. і доп. Харків: Фоліо, 2017. 624 с. (Підручники для ВУЗів). 5. Філософія науки / за ред. І. С. Добронравової. Київ : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2018. 255 с. 6. Dicken P. Getting Science Wrong: Why the Philosophy of Science Matters. London: Bloomsbury, 2019. 202 p. 7. Resnik D. B. What Is Ethics in Research & Why Is It Important? URL: https://www.niehs.nih.gov/research/resources/bioethics/whatis/index.cfm#:~:text=When%20conducting%20research%20on%20human, and%20burdens%20of%20research%20fairly (accessed 18.06.2020). 8. Rosenberg A., McIntyre L. The Philosophy of Science: A Contemporary Introduction. The 4th ed. London: Routledge, 2019. 294 p. (Routledge Contemporary Introductions to Philosophy). 9. Shevtsov S. «Ethical nodes in the philosophy of science.» <i>Philosophy International Journal</i>. Volume 5, Issue 2. 10. Shevtsov S. «On the Ontology of Violence.» <i>Eidos. A Journal for Philosophy of Culture</i> vol. 6, no. 4/2022, pp. 48-62. DOI: 10.14394/eidos.jpc.2022.0034 https://medwinpublishers.com/PhIJ/ethical-nodes-in-the-philosophy-of-science.pdf
Оцінювання:	Методи поточного контролю: усне опитування, оцінювання доповідей, презентацій, в т.ч. результатів власних досліджень. Підсумковий контроль: формою підсумкового контролю в

	рамках навчальної дисципліни є іспит.
ПОЛІТИКА КУРСУ: <i>Відвідування занять</i> <i>Регуляція пропусків</i>	Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови навчання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І.Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf).
<i>Дедлайни та перескладання</i>	Слід дотримуватися запропонованих у розкладі термінів складання сесії; перескладання відбувається відповідно до «Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ імені І.І. Мечникова» (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf)
<i>Політика академічної доброчесності</i>	Регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf)
<i>Використання електронних пристроїв на занятті</i>	Під час занять не дозволяється користуватися мобільними телефонами, які попередньо мають бути переведені у беззвучний режим. Електронні пристрої використовуються лише за наявності відповідної вимоги в навчальному завданні.
<i>Комунікація</i>	Всі робочі оголошення або надсилаються через чат академгрупи у Telegram або розміщуються в Google Class. Аспіранти мають регулярно перевіряти повідомлення і вчасно на них реагувати.